

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Szundy Károly.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adódnak vissza.

Országos Református Tanár-egyesület.

Debreczen, 1902. ápr. 1.

Az országos református tanár-egyesület még meg sem született, már is sok ember lelkében kételkedő kérdések merültek fel, hogy vajjon van-e létjogosultsága, nem fölösleges-e az országos középiskolai tanár-egyesület mellett, nem tesz-e több kárt, mint hasznót a felekezeti visszavonások mai komor idejében.

A kérdések elnémulhatnak, a kétségek eltűnhetnek, mert a kik az országos református tanár-egyesületet megalkotják, azok nagyon jól tudják, hogy mit és miért cselekesznek.

Az új egyesületnek létjogosultságát megadja már csak az a tény is, hogy — nemcsak az én véleményem szerint — a mint kell lenni még beláthatatlan időkig református tanintézeteknek, melyek közös erkölcsi és anyagi érdekeikben találkoznak, kell lenni oly testületnek is a melyekben a közös eszméktől, a saját külön egységük érzetétől áthatott szellemi tábor formálnak.

A ki különben elolvassa a nagy gondal készített alapszabályterve-

zet második pontját, a mely az egyesület célját bőven kifejti, azonnal meggyőződik, hogy ez új egyesületre nagy és nemes feladatok várnak, melyeknek megoldásával inkább támaszává, ösztönző versenytársává lesz az országos középiskolai tanár-egyesületnek, mint gyengítője, mint a hazai tanárság erejének szétforgácsolója. Mert az elérendő célok mind úgy vannak körvonalazva, hogy ne csak a felekezeti tanügynek, hanem az egész nemzeti oktatásnak is javára szolgáljanak.

Ilyen hasznos szolgálatot, bár meg sem alakult, már is tett az új egyesület az ország közoktatás ügyének. Mert ugyan az a mozgalom, melyből az új egyesület a napokban megszületik, teremtette meg a református középiskoláknak új tanítástervét, melynek több pontja magasabb pedagógiai színvonalon áll a revideált állami tanítástervnél is s a melyért az alkotói dicsőség éppen a leendő egyesület két vezető emberét illeti, t. i. *Dóczi Imre* középiskolai felügyelőt és *Váró Ferencz* nagyenyedi tanárt.

De nemcsak nemes versenytársa lehet a református tanár-egyesület az országos középiskolai tanár-egye-

sületnek, hanem a tanügyet oly téren is szolgálhatja, melyre a középiskolai tanár-egyesület már szervezeténél fogva is alig követheti. — Az országos középiskolai tanár-egyesület, főképp gimnáziumi és reáliskolai tanárokból áll, a kiket nagyon elfoglalnak a maguk szakkérdései; az alakuló református tanár-egyesület magában foglalja majd nemcsak a középiskolák, hanem a theologiai és jogi akadémiák, a tanító- és tanítóképzők, valamint a felsőbb leányiskolák tanító-személyzetét; ennél fogva az új egyesület hivatva lesz annak a tagoltságnak, mely a különböző foku és szaku intézetek között fennáll, káros kinövéseit lenyenesni, azokat a bántó válaszfalakat, a melyek a különböző iskolák tanárai között oly mereven emelkednek, lerombolni. — Ez egyesületben közvetlenül megmondhatja majd a felsőbb iskolák tanára, hogy a középiskola miben bocsátja el gyöngén a növendékeket, viszont a középiskolai tanár is kifejtheti a magánézeteit, hogy miképen kellene az akadémiának tovább építenie a középiskolai alapon.

De vajjon mind-e haszon, mind e nemes hivatás fölér-e azzal a kár-

TÁRCZA.

Tépelődés.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —
Irta: Szalay Károly.

Ha elmerengek olykor-olykor
A percznyi földi életen:
Meggzálja lelkem egy borogó,
Gyötrő homályos sejtelem.
Kétségbe ejt a jó bukása,
Eszményi célja bár emel;
S a bűn fia, bár fényben uszik:
Csak megvetés, mit érdemel.

Vad ösvény forgatagja szédít,
Ha lelkem a jövőbe néz;
A cél, a küzdés véghatára
Bizonytalan homályba vész:
A mindenség csodás tökélye
Célját sehol nem tárja fel
S a tépelődés lázas éje
Fenségétől nem oszlik el.

Az élet ádáz versenyében,
Hol szentesít mindent a cél:

Mohó gyönyörre, kéjre vágyva
Az ajk, a szív nélkül beszél;
S mit oly gyakran baráti kéz ejt:
Titkolva fáj a néma seb
S melyet mosolylyal kell takarni:
A szenvedés keservesebb.

Mint színpadon, festett világgal
Allunk mi szembe szüntelen
És szinte bánt, ha köztünk néha
Egy-egy bíróként megjelen.
Külsőnk mutatja, hogy szívünkben
Minőnek lenni volna szép
S a mázt lemosva, mit találunk:
Üres, hiu, csalóka kép!

Ezernyi vágytól üzve hajtva
Lelkünk magát felejtí el
S a kor jelszóitól nyugözve:
Koldus marad eszméivel;
A lelkesülés: lenge pára;
Halvaszülött a gyenge tett
S az öntudat, a köz javára,
Nyugodt, ha pár fillért vetett.

Muló szeszély, hogy kedve teljék
Marokkal szórja kincseit
S vásott fiuként félredobja,
Ha a gyönyör már nem hevít;
S míg szenvedők százezre, fázva,

Éhezve esd az égre fel:
Könnyelműen gyönyört vadászva,
Boldog, ha újabb kéjre lel.

A bódító vásári zajban,
Guny tárgya a félénk, szerény;
Ujjal mutatnak rá, ki bátran
A megszokottal szembe mén;
Az egyszerűség köntösében
A szívemesség félve jár
S Istenbe' bizó hit s reménynek
Mélyen leszállt értéke már.

A fényt, vagyont, ki megszerezte
Nem kérdi senki, hogy miként!
A közbeesülés szárnyon kapja,
Nevét, tudták bár imént;
Olesó a hírnév, mert silányok
Kegye növeli a babért
S hitvány maradsz, ha kérkedő szót
Nem mersz emelni magadért.

Beteg korunk ezégérre vágyik
S mert néki nincs: elvet keres;
S legyen bármily silány a tőke:
Forgatni mégis érdemes.
Önzés emel oltárt magának,
Nem kérdi senki: rajt miég?
A fő, hogy füstje messzeszálljon
S ha feltűnést kelt: már elég.

ral, melyet okozhat az egyesület egyik legműveltebb társadalmi osztályunknak, a tanárságnak felekezeti megbontásával, a felekezeti ellentétek könnyen beállható kiélesítésével?

Erre nézve megnyugtató bennünket az új egyesületnek a multja. Mert az új egyesületnek multja is van, t. i. a tiszántuli ev. ref. tanáregyesület, mely, mint egész testület is a legszivesebb testvéri viszonyt tartotta fenn az országos középiskolai egyesülettel, de a melynek egyes tagjai egyttal az országos középiskolai tanáregyesületnek is lelkes hivei és buzgó munkásai voltak. — Ezt a testvéri jó viszonyt bizonyára lelkiismeretesen ápolnifogja az új református egyesület is a hazai tanárság régi testülete iránt. Ezt a reményt annál bátrabban táplálhatjuk, mert az országos tanáregyesület hivatalos folyóirata csak a napokban nyilvánította minden elfogultság és féltékenység nélküli jó indulatát az alakuló református tanáregyesülettel szemben.

De még erősebb a bizodalunk a református közép- és főiskolák szellemében, a melyek sohasem voltak a felekezeti türelmetlenségnek a melegágyai és így tanáraiknak most létező szövetsége sem fog felekezeti ellentéteket felidézni, mert ezzel megtagadná a magyar protes-

tántizmus a maga multját, megtagadná magyar nemzeti szellemét és hagyományos szabadelvűségét.

Éppen azért tiszta szívvel, őszinte érzéssel üdvözljük a református közép- és főiskolák tanárainak alakuló gyűlését és bizton hisszük, hogy üdvözlő jó kívánságinkhoz fentartás nélkül csatlakozik az állami tanároknak és az országos középiskolai tanáregyesület tagjainak nagy többsége is.

Kardos Albert.

Debreczen város közönsége jó híréhez, magyar voltához méltóan fogadja a protestáns tanügy apostolait. Gondoskodva van nemcsak mai ünnepélyes fogadtatásukról, de szállásról — étkezésről is és ügybuzgó vezetőségről, kik készséggel állanak a vendégek rendelkezésére a város nevezetességeinek megtekintéséhez.

A figyelmes rendezőség tájékoztatót bocsátott ki a vendégek számára, melyet közérdekű voltánál fogva röviden a következőkben adunk közzé:

Első nap.

1902. április hó 1-én, kedden.

Fogadtatás és elszállásolás.

A vendégek érkezése. Az elfogadó bizottság és a vendégeket váró közönség d. u. 6 órakor gyülekezik az új indóház nagy csarnokában. A fogadóbizottság üdvözlő szónoka Komlóssy Arthur polgármesterhelyettes. Az üdvözlőt viszonozza Farkas József budapesti theol. tanár.

A vendégek az új pályaház épületében kapják meg szállásjegyeiket és fogadtatványjaikat. Az elszállásoló bizottság elnöke Oláh Károly városi tanácsnok.

Este 8 órakor ismerkedés az „Angol királynő” vendéglőben.

Második nap.

Április hó 2-án, szerdán.

A tiszántuli reform. tanáregyesület utolsó közgyűlése.

Délelőtt fél 8 órakor a tiszántuli ref. középiskolai tanáregyesület nagy választmányának ülése a kollégium kistanácstermében; fél 9 órakor ugyanazon egyesületnek utolsó közgyűlése a kollégium dísztermében. Tárgyai: 1. Jegyzői és pénztárnoki jelentések. 2. Indítvány az egyesület vagyónának az országos református tanáregyesület céljaira leendő átadása módozatairól.

Istenisztelet.

Délelőtt 9 órakor istenisztelet a nagytemplomban. Imádkozik: Dr. Erdős József, debreczeni theol. akad. tanár.

Az országos református tanáregyesület közgyűlése.

Az istenisztelet után délelőtt 10 órakor, a kollégium dísztermében tartják meg az országos egyesület közgyűlését, melynek tárgysorozata következő:

1. Elnöki megnyitó. Tartja Dóczi Imre, szervezőbizottsági elnök.

2. Üdvözlő az országos református tanáregyesületet a tiszántuli egyházkerület részéről: Kiss Áron püspök, a debreczeni egyház és kollégium, Debreczen sz. kir. város részéről: Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester, az egyház főgondnoka s a kollégium helyi gondnoka.

3. Jelentés az országos református tanáregyesület szervezőbizottságának előmunkálatairól. Előterjeszti: S. Szabó József, szervezőbizottsági jegyző.

4. A szervezőbizottság által készített alapszabálytervezet tárgyalása, elfogadása s ezután az országos református tanáregyesület végleges megalakulásának nyilvánítása.

5. Koreinók vezetése és korjegyző működése mellett az egyesület megállapítja 6 évre székhelyét, megválasztja tisztikarát központi igazgatóságát és választmányát.

6. „Pályánk vezérelve” cím alatt felolvasást tart Váro Ferenc nagyenyedi kollégiumi tanár.

Étkezés.

A közgyűlés tartama alatt délelőtt 10 órától kezdve a közgyűlés színhelyének szomszédságában a vendéglátók rövid villásreggelit adnak a közgyűlés tagjainak.

Délután fél 2 órakor közebed az „Arany-Bika” vendéglő dísztermében. A bankettrendező-bizottság elnöke Márk Endre egyházkerületi s kollég. ügyész.

A város nevezetességeinek megtekintése.

Délután 1/2, 5 órától.

I. csoport. Csokonai Vitéz Mihály sírjának (a Hatvan-utcai temetőben) és az 1849-dik évi augusztus hó 2-án Debreczen alatt vívott csatában elesett honvédek emlékének megtekintése (a Honvéd-temetőben.) Gyülekezés a Bika-szálló kávéházi helyiségében, ahonnan az indulás a helyi vasút lövönatán történik. Vezető: Aczél Géza városi főmérnök.

II. csoport. A ref. templomok, róm. kath. templom és izraelita templom megtekintése. Gyülekezés a Bika szálló éttermében. Vezető: D. Nagy Sándor tanár.

III. csoport. Az ev. ref. felső leányiskola megtekintése és kirándulás a Kosuth-utcai temetőben nyugvó jeleseink sírjához. Gyülekezés a Városház kis tanácstermében. Vezető: Hódy Béla ev. ref. egyházi levéltárnok.

Szakértekezletek.

Délután 5 órakor értekezletet tartanak.

1. A *theologiai akadémiai tanárai* a kollégium kis tanácstermében. Tárgy: 1. A theol. tanárok nyugdíjügye. Előadó: Dr. Horváth József, pápai theol. akad. tanár.

2. A *jogakadémiai tanárai* a kollégium dísztermében. Tárgy: A jogi szakoktatás reformja. Előadó: Dr. Bartha Béla, debreczeni jogakad. tanár.

3. A *tanító- és tanítónőképző-intézetek tanárai* a kollégium tanítóképző-intézeti igazgatóság helyiségében. Tárgy: Az állami tanítóképző-intézetek részére kiadott szervezet és a tanítóképzés vizsgálat új szabályzata. Előadó: Orosz István, debreczeni tanítóképző-intézet tanár.

Porszemnyi bolygónk szűk határán
Amit megértünk: oly kevés.
Eget vivő küzdelmek árán
Amit elérünk: tévedés.
A tegnap üdve: kárhozat ma.
Erénye: bűn; eszménye: vád
S az életuton áthaladva
Kevés, mi percznyi nyugtot ad.

E földi létben tévelyegve,
Miért csak sejtjük a valót?
S a véges elme mért kutatja
A soha fel nem foghatót?
Mi hát a czélja e világnak?
Mért élünk benne emberek,
Ha, mely ragad a végtelenbe:
Az eszme bennünk szendereg?

Azért vagyunk-e csak teremtvé
Hogy láng emésztszen itt belől?
S a föld, tüztét ha szétlővelte,
A semmiség ölébe dől?
És újra kezdi körfutását
Az öntudatlan, nyers anyag?
S eszményeink esodás szülője,
A lélek, még nyomort se hagy?

Ezer talányu, titkos élet!
S te nyughatatlan gondolat,
Szikrája az Ur szellemének,
Oh lebbentsd fel már fátyladat!
Hagy tudja meg e föld szülőtte,
Miért hullt könnye s anyyi vér...
Az igazságnak egy paránya
Szás sejtelenmél többet ér.

Ujdonságok női- és gyermek-felöltőkben, nap- és eső-
ernyőkben, blousok, övek és nyakdiszek
Darvas Testvérek nagyválasztékban feltűnő olesó árak mellett beszerezhetők.
dusan felszerelt női- és gyermek-felöltő áruházában.
Debreczen, főtér, Haugária-kávéház mellett

Szinházi estély.

Este fél 8 órakor a debreczeni-dallegylet a debreczeni református egyetem javára a közgyűlés alkalmából hangversenyt és műkedvelő előadást rendez a városi színházban a más helyen közölt műsorral.

Tánczvigalom.

A színházi estély után tánczvigalom az „Arany-Bika” dísztermében, belépti-díj nélkül.

Harmadik nap.

Áprillisi hó 3-án csütörtökön.

Délelőtt fél 8 órától a ref. kollegium gyűjteményeinek, könyvtár, szertárak, convictus, oratorium megtekintése. Délelőtt 9 órakor a közgyűlés folytatása a kollegium dísztermében.

Tárgysorozat.

1. Középiskolánk helyzete, tekintettel a középiskolai mozgalmakra. Felolvasás Sinka Sándor, debreczeni főgymn. igazgató-tanártól. 2. A tanári fizetési fokozatok eltérése tárgyában a máramaros-szigeti főgymn. tanári kartól beadott indítvány feletti tanácskozás. Előadó: Benkő Imre nagykovácsi főgymn. tanár. 3. Indítványok tárgyalása: 1. Két új tiszteletbeli tag ajánlása. 2. Javaslat a történelmi és magyar olvasókönyvek előállítására tárgyában. 3. Megbízás a zsinat elé terjesztendő memorandum szerkesztését illetőleg. 4. A közgyűlés berekesztése. Délután 3 órától a város látóivalóinak megtekintése a következő program szerint:

I. csoport. A m. kir. gazdasági tanintézet megtekintése a Pallagon. Gyülekezés a „Bika”-szálloda kávéházi helyiségében.

Vezető: Király Gyula tanácsnok.

II. csoport. Dohánygyár, vasúti gépjávitó műhely, vágóhid. Vezető: Aczel Géza főmérnök. Gyülekezés a városház nagytanács-termében.

III. csoport. Közkórház, tanítói árva-ház, Margit-fürdő, „István”-gőzmalom, tornacsarnok.

Vezető: dr. Szeremley Béla tanár. Gyülekezés a városház kistanács-termében.

Presbyteri közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap délelőtt tíz óra után tartotta meg közgyűlését az egyház nagytanács-termében Kiss Aron püspök egyházi és Simonffy Imre, kir. tanácsos polgármester, mint világi főgondnok elnökelete alatt.

A gyűlést Kiss Aron püspök nyitotta meg, Somogyi Pál egyházi főjegyző a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítéséről tett jelentést.

Első tárgyalás Haranghy Sándor és több presbyter társának beadványa került tárgyalás alá. A beadvány ismerteti azokat a támadásokat, melyeket egyik helyi lapban „Aristides” álnév alatt intéztek Kiss Albert lelkész ellen s kéri, hogy ezekkel szemben a presbiterium adjon kifejezést elismerésének, hálájának Kiss

Alberttel szemben. A beadványban foglaltakat a presbiterium elfogadta s jegyzőkönyvi kivonatban értesíti Kiss Albertet nagyvabecsüléséről.

Somogyi Pál főjegyző jelenti, hogy a Debreczeni Kölcsonös Segélyező-Egylet az ispotályi szegények részére az alapítvány második részletét befizette; jelenti továbbá, hogy ugyanezen célra az Első Debreczeni Takarékpénztár adományképen nyolcvan koronát küldött be. — A jelentés örvendetes tudomásul vétetett s adakozó Takarékpénztárnak köszönet nyilvánított.

Ezután a főjegyző a néhai Némethy Lajos, volt ref. lelkész elhalálása folytán szükségessé vált intézkedésekről szóló bizottsági jelentést olvasta fel. A presbiterium az özvegynek megadja a csonka évet, a kegyeleti évet és 800 korona kegydíjat segédlelkész tartásának kötelessége mellett. — Helyettes lelkészül Kovács János alkalmazatik. A lelkész fizetéslevelet az espereshez megküldik azzal, hogy a lelkiválasztást a törvényesen meghatározott időben hirdesse meg.

Ezzel kapcsolatban a helybeli lelkészeket vasárnapig teendő nyilatkozatra kérték fel arra nézve, hogy valamelyikük nem hajlandó-e parókiáját a megürült lelkészi állomással felcserélni. Mivel a lelkészválasztásra csak azok az egyháztalagok jogosultak, kik egyházi adójukat befizették, e körülményre a lelkészek a szószerűből figyelmeztetik a híveket.

Nagyobb vitát idézett elő az egyházkerületi elnökségnek a presbiteriumhoz intézett megkereső iratának tárgyalása, melyben a főiskolai egységes internátus létesítéséhez jelentékenyebb építési segélyt nyújtást kérelmez. A presbiterium Szinay Gyula indítványára ki mondta, hogy az ügy érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozik, míg az egyházkerülettől az internátus szervezete s költségvetése be nem lesz küldve.

Az 1902. évi egyházi adó és közalapi járulék kivetéséről szóló helyettes számvevői jelentést tudomásul vették. Szintén tudomásul vették Kovács Józsefnek, mint az egyház ügyvédjének, jelentését néhai Jeney Eszter hagyatéka tárgyában. A régen húzódó ügyre vonatkozólag megbizta a presbiterium az egyház ügyvédjét, hogy a sürgősség kérdésében saját jogi felfogása szerint járjon el.

A városi tanács már régebben átirta a presbiteriumhoz, hogy temetőügy rendezése végett alakult bizottságba egy tagot válasszon.

A presbiterium kebeléből a megürült bizottsági tagságra Komlóssy Arthur városi főjegyző választott meg.

Miután az idő előrehaladt, elnök a további pontok tárgyalását jövő vasárnap délelőtt 10 órájára halasztotta el.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

SZABADSÁG

politikai napilapra.

Bizalommal fordulunk a közönséghez, midőn pályafutásunkat megkezdjük. Kérjük azt a támogatást, a mely nélkül elvégeznünk lehetetlen a magunkra vállalt nagy munkát.

E támogatással szemben összes eszünkkel, legteljesebb igyekezetünkkel le-

szünk rajta, hogy a „Szabadság”-ban olyan lapot nyujtsunk, mely előfizetőink minden igényét kifogja elégiteni.

A „Szabadság” állandó tudósítót tart a fővárosban, az ország főbb városai-ban; összeköttetésben van politikai életünk vezérférfiaival.

Hírszolgálatát megbízható, pontos és kimerítő, nagy figyelmet fordít a városi, megyei ügyekre, közgazdasági érdekekre, színházi, művészeti és irodalmi kérdésekre s egyáltalában a közélet minden megnyilvánulására.

Komoly és mégis elevenen szerkesztett lapot akarunk adni a „Szabadság”-ban olvasóink kezébe. A

„Szabadság”

helyben, házhoz hordva korán reggel:

egy negyed évre: 3 korona,
egész évre: 12 korona

vidéken: egy negyed évre: 5 korona,
egész évre: 20 korona

Egyesszám ára: 4 fillér.

Előfizethető: a kiadóhivatalban. (Csapó u. 9.) Telegdy K. utóda és László Albert debreczeni könyvkereskedésében, vidéken pedig a postahivatalok útján.

NAPI HIREK.

Napirend.

Naptár: Kedden április 1; Protestáns: Hugó, — Róm. kath.: Hugó; — Gör. kath.: Krizsán, — Izraelita: Veadar 23.

Személyi hír. Mint örömmel értesülünk a debreczeni harmadik választókerület közbecsült országgyűlési képviselőjének, Dobieczki Sándornak szembaja rohamosan javul. Utóbbi időben csakis sötét szobában tartózkodhatott, de kezelő orvosa kijelentése szerint egy hét leforgása alatt látóképességét ismét annyira visszanyeri, hogy elhagyhatja a sötét szobát.

Egyházlátogatás. Materny Lajos az ág. h. ev. egyházmegye főesperese ma nagyobb köruttra indul. Tokaj és Nyiregyháza látják legelsőbb vendégül, de sorra látogatja esperesi körülete többi egyházait is.

Az ág. h. ev. egyház közgyűlése. Az ágostai hitv. evang. egyház tegnap délelőtt tizenegy órakor tartotta közgyűlését Miklós utca 3. szám alatt levő imaházában Materny Lajos főesperes és Boczkó Sámuel főkapitány világi felügyelő elnöklése mellett. A gyűlés első tárgya az évi jelentés felolvasása volt. E szerint befolyt 1781'81 fill. egyházi adó és 113 kor. 10 fillér közalapi járulék. Az évi gyarapodás 608 kor. 42 fillér. Pénztári állás 1901. decz. 31-én: Bevétele 11114 kor. 60 fillér. Kiadás 10453 kor. 80 fillér. Ez évben husz árva gyermeket ruháztak fel. Az 1901. évi népszámlálás adatai szerint az ág. hitv. egyháznak a lélekszáma 1006. Tíz év alatt száz lélekkel gyarapodott az egyház. Az egyház kebelében alakult filléregylet áldásos működését dicsérettel említi fel a jelentés. Ez egylet fennállása óta lelkiismeretesen szolgálja a humanizmust, ápolja, gondozza az egyház elhagyott szegényeit

Ajánlja ujonnan beszerzett dus készletét mindennemű

Mödlingi czipő-árak raktára.

férfi, női és gyermek czipőkben, melyek a legújabb divat szerint készültek s feltűnően olcsó, minden czipő talpába bevésett gyári áron árusíthatnak

KRAUSZ VILMOS

„Turul” czipőgyár részv. társaság képviselője.

és születlen árváit. Rochlitz Arthur tetszolására kimondta a közgyűlés, hogy az egyházi adók behajtását szigorubb eljárással fogja eszközölni. A közgyűlés tagjai tudomásul vették az évi jelentést. Majd a f. évi költségelőirányzatot fogadták el. Ezután a múlt évi számadás terjesztetett elő, melyet helyeslőleg vettek tudomásul s pénztárnoknak a felmentvényt megadták. A f. évre szóló egyházi adókiivetést úgy állapították meg, hogy az a múlt évi kules szerint intéztessék. A gyűlés utolsó tárgyának maradtak a választások. Pénztárnokul megválasztották Tamásy Béla gyógyszerészt. Jegyzők: Zimmermann Gyula és dr. Horvay Róbert reáliskolai tanárok, a presbitérium tagjai: Benyáts Emil kereskedő, Dr. Händel Vilmos jogtanár, Kaszanyitzky Endre kereskedő, Martsik József gépjavitó műhelyi művezető, Raies Lajos kereskedő, Roth János cipész, Steinacher Sándor számtanácsos, Steenekel Sándor máv. ellenőr, Szliuka István szódavizgyáros, Tolnay Kornél máv. üzletvezető, Wagner György szállásbiztos és ifj. Gyürky Sándor papirkereskedő lettek.

Az öntözködés. A múlt hagyományainak szokása évről-évre feljúl a husvét elérkeztevel. A hazadó idő nem tudja kiirtani, ha nem is a városi életben de a falvak egyszerű lakói körében vigan meg tartják a régi rendet s folyik az öntözködés faluszerte. Az idej husvét nem igen kedvezett a népszokásának, mert kora beköszönésével ugyancsak hűvös napokat hozott. Az orvosoknak lesz is dolguk faluhelyen az öntözködéstől származott betegségekkel. A városban már más módi járja. Rózsaszínű illatos folyadékkal loesolgtatják meg a szemérmes hajadonokat. Apró gyermekserereg járta az aszfaltot, boldogan szoritgatva egy-egy piros tojást melyekkel buzgalmukat honorálták. A poézis még nem halt ki s vannak, a kiket még öröme gerjeszt az udvarias öntöző, akik még nem tudják, hogy az a rózsaszínű folyadék is a modern ipar csafintasága.

Dalestély. A „Debreczeni Munkás Dalegyület” tegnap este dalestélyt rendezett a Bikaszálló disztermében a következő változatos műsorral: Nyitány a zenekar által, mely után a dalegyület adta elő Goll J.-tól: „Megkondult a kecskeméti öreg templom nagy harangja.” Ezt követte Varga László komoly szavallata, mely után ismét a dalegyület énekelte Ossiant Beschmittől. Nagy tetszést keltett Holnik Lajosné szavallata, ki Arany János „A méh románcza” című költeményét szavaltta el. Utána a Bordalt Werdtől és a Rákóczy-indulót Huber K. től adta elő a dalegyület. A műsor ezzel véget ért és táncz vette kezdetét, mely a legjobb hangulatban tartott a reggeli órákig. A dalestély nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is szépen sikerült.

Ünnepi hangulat. Ha a harangok hívó hangja s a becsukott boltok nem jeleztek volna, nehezen tudtuk volna elhinni, hogy a feltámadás sziveket gyógyító, vigasztalást hintő ünnepét értük el. Fenségesen komor volt az idő, méltó valamelyik novemberi borongó őszi naphoz. Fázékonyan tüzött le a nap sugára s barátságos meleg szobába kívánczolt

az ily hűvös husvéthoz szokatlan emberség. Hanem azért volt vigalom is bőven. Vendéglők, kisebb koresmák, bor-kimérő helyiségek megteltek mulatni vágyó ünneplőkkel. Némelyek talán még tulásba is mentek az ivás tekintetében, mert a rendőrségnek sokan adtak dolgot. Egyiket haza kellett kísérni, a másikat a bűnügyi osztályon elhelyezni. Az igazság kedveért azt is megjegyezhetjük, hogy a templomok is telve voltak ajtatos hívőkkel és igen sok bánatos szív nyert vigasztalást a feltámadás boldogító hitének hirdetésétől.

Hangversenyi főpróba. A holnap tartandó nagy jótékonycélu hangverseny főpróbája ugyancsak holnap délelőtt kilenc órakor lesz a városi színház színpadán. Ugy az előadás, mint a főpróba iránt érthetőleg nagy az érdeklődés.

Ne tessék tréfálni! Április elseje van s úgy talán késő, de mégis elég korán kérjük a virtuskodókat: Ne tessék tréfálni! A tavaszi tréfák is, ha nem városunkban ugyan, de sok más helyütt nemcsak oporettszerű bonyodalomnak, hanem valóságos családi drámáknak lettek okozói. Akadtak olyanok, akik törvényszéki idéző végzéseket hamisítottak és elküldték ismerőseiknek, egészen ártatlan embereknek. Az egyiknek hamisított apasági keresetet küldtek a nyakára, a másiknak bűnügyi végzést, amelyben N. N. hajadon emel ellene súlyos panaszt, a harmadikat esőnyitató végzéssel lepték meg. A hamisítványoknak az volt a célja, hogy a ezimzett hozzátartozóinak az volt célja, hogy a ezimzett hozzátartozóinak a kezébe kerüljenek. Sok helyütt az áprilisi tréfának válópör, szakítás, dráma lett a következtése. Ugyanilyen visszaélés történt névtelen vagy hamisított levelekkel, aminek tréfa volt a céljuk, de balul ütöttek ki. Szóval figyelemmel az esetleges kelemetlen következményekre; ne tessék áprilisi tréfákat csinálni.

Czigányok a parlamentben. Ma még ugyan nincsenek benn, de nemsokára bejutnak annyiban, hogy velük kell majd foglalkoznia a tisztelt Háznak. Debreczen városához ugyanis átirat érkezett tegnap Komáromvármegye törvényhatóságától, mely szegény hazátlan, román cigányok megrendszabályozását kéri a kormánytól. A megye ugyanis felirt a képviselőházhoz, hogy törvény útján rendezze a „czigányügyet.” — Komáromvármegye felhossa azt, hogy kóbor cigány csapatok rendkívül ártanak a közbiztonságnak, különösen pedig az állategészségügynek és a tartatatlan állapot orvoslása céljából csatlakozásra hívja föl az összes törvényhatóságokat. Mennyiben fog sikerülni a vándor cigányok megrendszabályozása, azt egyelőre alig lehet megállapítani, de annyit tapasztalatból tudunk, hogy József főherczeg sikertelenül próbálkozott a füstös fajzattal.

Nagylelkű pinczér. Az „Erzsébet” kávéházban történt. Egy vidéki jómódu férfiú betévedett a füst telített kávéházba. Jó kedvében volt már s boldog elégteliséggel fogyasztotta a rendelt italokat Mikor aztán elégnék találta a be-

szedett italmennyiséget, kivágott egy husz koronást:

— Pinczér! Fizetek!

A főpinczér nagynak találta a bankót az ő bevételehez s elvitte felváltani. Sikerült is neki két tiz koronásra felaprózni a nagyobb bankót. Ebből két korona ötven fillér járt volna a főpinczérnek, de a szórakozott férfiú az egész összeget odaadta a vendégnek, aki szó nélkül távozott. A főpinczér csak később vette észre, hogy a felváltott husz koronából egy krajezárt sem kapott. Reggel mindjárt szaladt a bűnügyihez és bejelentette az esetet. A rendőrség elő is kerítette a még mindig mulatozó vidékit, de ez a kihallgatás alkalmával azt valotta, hogy a főpinczér csak tiz koronát adott neki vissza. Vitatkozás tört ki. A bűnügyi osztály vezetője nem tudta eldöntni, hogy kinek a részén van az igazság. Végre is a főpinczér szólalt meg: — Tekintetes kapitány ur! Én üzletember vagyok s nem akarom, hogy tiz korona miatt hivo gassanak. Odaengedem hát ezt a tiz koronát ennek az urnak és legyen szent a béke! A vidéki is megnyugodott, a bűnügyi osztály főnöke sem tiltakozott, a nagylelkű főpinczér pedig büszke önérttel távozott vissza az üzletbe. A husz koronással fizető vidékiekre pedig — megfogadta, hogy nagyobb gondot fordít. Ez azonban semmitsem von le nagylelkűsége érdemeiből.

A miből keveset látunk. Szegény embereknek kecsély vigasztalásul fog szolgálni, mert ritkán lesz hozzá szerencsénk, de annál nagyobb örömet okoz a pénzvilágban, hol a tömött tárcza a divatos. Mi magunk is csak ugy kötelességszerűleg említjük meg, hogy rövidesen új bankjegy kerül forgalomba. Ugyanis a koronaértékű bankjegyekből eddig még csak a tiz- és a huszkoronás bankjegyek vannak forgalomban. Ez a két bankjegy azonban csak ideiglenes jellegű és csak addig marad forgalomban, amíg a készfizetéseket föl nem vesszük. Ezután az ötvenkoronás bankjegy lesz a legkisebb papirpénz és ennél a kisebb összegek kiegyenlítésére csak ércpénzt lehet használni. Az ötvenkoronás bankjegy, mely tehát az első állandó jellegű papirpénz lesz, most készül az Osztrák-Magyar Bank bécsi bankógyárában. Az új bankjegyeket május hónapban forgalomba bocsátják. — Addig ugyanis készen lesz a szükséges tartalék készlet, mely nélkül egyetlenegy bankjegyet sem lehet kibocsátani. Az ötvenkoronás bankjegyek alapszíne zöldeskék lesz és nagyságuk körülbelül akkora, mint a német ötvenmárkás bankjegyeké. Az ötvenkoronás bankjegyek forgalma nincs korlátozva.

Felirat a képviselőházhoz. Heves megye törvényhatósága feliratott intézett a képviselőházhoz. A felirat három indítványt tartalmaz és pedig: 1. A Rákóczy, Beresényi és Thökoly diffamálását kimondó 1687 évi V. t.-ez. és az 1715 évi XLIX. t.-ez. törvény útján törölnöd. 2. Kossuth Lajos érdemei törvénybe iktatandó oly módon, mint a 1866. III. t.-ez. Deák Ferencz érdemeit törvénybe iktatta. Ezenkívül a Kossuth-szobor sürgősen felállítandó. 3. Az 1848-48-iki honvédek emléke törvénybe iktatandó. Az indítvány Debreczen város törvényhatóságához is megérkezett.

Halmágyi Samuel női felöltők legnagyobb áruházába

Megérkeztek a tavaszi újdonságok: Női és gyermek felöltők, bluzok, övök, nyakdiszkek, napernyők dusválasztékban. feltűnő olcsó arak!

Vidéki színigazgatók szövetsége. Érdekes és életrevaló eszme merült fel a vidéki színházak igazgatói körében. Az a tervük ugyanis, hogy szövetkezetet létesítsenek egymás közt kétszáz ezer korona alaptőkével a célból, hogy egymásnak művészi programjuk megvalósítását megkönnyítsék és egymást a kedvezőtlenebb nyári szezonban anyagilag támogassák. A szövetkezet valamennyi tagja számára vásárolná az előadandó darabokat, esetleg díszleteket és ruhatári czikkeket is együtt közös forrásból szereznek be és főképp nyaranta, amikor a legtöbb direktornak rosszul megy a dolga, kölcsönrel támogatnák a megszorult igazgatót. Valószínű, hogy ez a terv, mely a színészet fellendülésére óhajtott és kívánatos is, mielőbb megvalósul.

Katonák szabadságolása. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye feliratot intézett a képviselőházhoz, a melyben arra kéri a törvényhozást, hogy a harmadik évet szolgáló katonák a nagy mezei munka idején, tehát június—augusztus hónapokban szabadságot élvezzenek. A megye csatlakozásra hívta föl Hajdumegye törvényhatóságát is, mely a maga részéről a felirat pártolását fogja ajánlani a közgyűlésnek.

Kerékpárosok hangversenye. A polgári kerékpárosegylet, mint jeleztük szombaton 5-én este 8 órakor a Dréher vendéglő nagytermében hangversennyel egybekötött háziestélyt rendez. A sikerültnek ígérkező műsorában szerepelnek: Komlóssy Emma — Komjáthy primadonnája; Pásztor Gyula hegedűművész és Marton karmester. Műkedvelőkének számai töltik be a program egyéb pontjait.

A munkások érdekében. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, ezek között Debreczen város törvényhatóságához is, a melyben — figyelemmel a kedvezőtlen munkáviszonyokra — arra hívja fel a törvényhatóságokat, hogy a törvényhatósági közmunkák okszerű létesítése által a munkásoknak munkát adjanak és ekként a társadalom eme nagy szociális baján enyhítsenek.

Fürdőzők figyelmébe. A nagy erdei gőzfürdő mai naptól kezdve az átalakítások miatt további intézkedésig zárva van. A gyógy és gőzfürdők azonban a közönségnek állandóan rendelkezésére állanak.

x A Fiumei kávébehozatali társaság Fiumében, e teljesen megbízható és szolid vállalat oly kiváló finom kávét árusít országosan, hogy minden háziasszony saját érdekét védi, ha kávészükségletét a fiumei kávébehozatali társaságnál fedezi. Különösen óriási eredményeket ért el e kitűnő hírnévnek örvendő társaság a közkedvelt Soerabaja kávékeveréssel (5 kg. 19. 16 korona. E kávé vegyíték egyike a legpompásabb italoknak, melyről mindazok, akik már egyszer megízlelték, csak elragadtatással nyilatkoznak.

x A hölgyeknek mindig nagy gondot okoz a toalette. ennek egyik legfőbb kelte a mellfűző (mieder), mely széppé, plasztikussá teszi a termetet, még azoknál is, kiknél a szabályos forma nem adatott meg. Önök azt hiszik, hogy ezt bármint fűzővel elérhetik? Nem. Azon külföldről beözönlő fűzők nem, hogy es-

nossá tennék a termetet, de egészségi szempontból ártalmasak. Orvosi vélemény szerint ezek a testhez szabálytalanul simulnak és így meggátolják a vérkeringést, amelyből leggyakrabban a legnagyobb betegségek származhatnak. Ezt elkerülhetjük és a külföldre sem küldjük pénzünknek. Van Debreczenben Goldstein Karolinának (főtér, Biederman palota) egy kitűnően berendezett mellfűző (mieder) gyára, a hol csak mérték szerint készülnek a mellfűzők; tehát egészségi szempontból teljesen megfelelnek az orvosi szabályoknak. Különben a gyár már számtalan nagy szaktekintélytől bir elismerőlevellel. Mellfűzők a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig hat óra alatt elkészülnek.

x. Ha pénzre szüksége van! tessék egész bizalommal fordulni Rácz Béla bank biz. irodájához. — Személyhitel s betáblázandó kölcsönökre, valamint egyéb ügyekre vonatkozólag bárkinek ingyen és készséggel ad tanácsot s felvilágosítást.

Minthogy Takarékpénztárnál könyvelői minőségben 7 éven át működött; nagygyakorlattal bir az általa felvett kölcsönügyeknek, legelőnyösebb feltételek melletti biztos elintézésére. — Tudatja továbbá a n. é. közönséggel, hogy ezideig legelőnyösebb pénz: Földbirtokra 4 %, Bérházakra 4 1/2 % — 5 %. Záloglevelek ez évszakban értékesíthetők legjobban. — *Tisztelet-díja csakis a kölcsön kieszközlése után fizetendő!*

Tőkepénzes urak b. címét kéri! Irodája: Debreczen, Hunyadi u. 19. (volt Kisvárad, vasut utca) az épület középső részében.

Tavaszi tudósítás. A m. tisztelt vevő közönséget értesítem, hogy a **husvéti ünnepekre** a legsikkesebb női blousok, hozzá francia övekkel, a **legdivatosabb aljak francia és angol szabás szerint** ugyszintén ruhaszövetek, delainek, zephirek és batistok megérkeztek, melynek megtekintésére a m. tiszt. hölgyközönséget tisztelettel felkérem. **Mértékszerű megrendelések 1 napalatt teljesíttetnek. M e z e y Gyula.**

A debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezeti közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Egyik-másik helyi ujság hasábjain „nyilatkozatos” viharok előzték meg a bortermelő szövetkezetének tegnapi közgyűlését, mely a „Kereskedő Társulat” házában dísztermében folyt le. A közgyűlésen, Komlóssy Dezső elnökölt a jegyzőkönyvet Megyeri Pál dr. vezette. Jelen voltak Biró Géza ügyvezető igazgatón kívül:

Roncsik Lajos, Debreczen város képviselőjében: Szabó Lajos, Lukács Armin, Dalmy Kálmán, Csanak József, Fleischmann Mór, Hochfelder Jakab, Kemény Mór dr. Szél Géza, Aron Jenő, Csanak József, Csanak János, Szabó Kálmán, Nagy Jakab, Pálffy Gábor, Szabó Miklós, Márton Imre, Várady Géza és Szent-Királyi Tivadar.

Az ellenzék, illetve az elégedetlenek távolmaradtak a közgyűléstől és azzal fenyegetődznek, hogy elvesztvén a vezetőség iránt minden bizalmukat — törvé-

nyes lépéseket fogunk tenni a szövetkezet fölösztatása iránt.

(Igazgatósági jelentés.)

A tárgysorozat legelső pontja az igazgatóság évi jelentése volt, melyet Komlóssy Dezső szövetkezeti elnök terjesztett elő. A jelentés a befolyt üzletévről számol be és kivonatosa a következőket mondja:

Csemege szállót 26176 kilót, bort 3284 hektolitert termelt a múlt évben a szövetkezeti telep. Az államnak 350 ezer szállóvesszőt adtak el oltó galynak. Fölállítottak nyolcz viharágyut, de a mennyiben ez kevésnek bizonyult, a rajvonalt nagyobbítani szándékoznak. Legtöbb kárt okozott a múlt esztendőben a szőlőbogyó rothadás, mely szeptember elején lépett föl. A szüret november kilencedikén végződött. Sajnálattal emlékezik a jelentés a borkereskedelem pangásáról, melynek szomorú hatását a szövetkezet is érzi. Eladatott mindazonáltal a múlt esztendőben 31451 liter bor és 907 méter mázsa törköly. A faiskola berendezés is kezdetét vette s a telepnek máris 20 ezer gyümölcs ficemetéje van. *Tiszta nyeresége a szövetkezetnek 52733 korona,* melyet részjegyenként hatvan koronával május elsejétől fog a harmadik számú szelvény, ellenében a „Közgazdasági Bank” helyi pénztárosa kifizetni.

Komlóssy Dezső, Szabó Lajos, Lukács Armin és Biró Géza ügyvezető igazgató a jelentés tudomásul — vételét kéri. A hírlapi czikkek támadásai ellen foglalnak állást, *erélyesen visszautasítva* a lap-pangó gyanúsításokat és *álarcz alatt való okvetetlenkedést.*

(Bizalmatlanság.)

Az elégedetlenek egyetlen jelenlevő szónoka Pálffy Gábor szölt azután a jelentéshez. Tárgyilagosságot ugymond, nem hall, csak ingerültséget. A hírlapi vitának nem embere ő sem, de elősmeri hogy sokban igaza volt a cikkeknek. Személyes tapasztalatai szerint *sok hiba van a telepen s ez az oka, hogy ilyen kivételes jó esztendőben is alig volt termés.* Se a vessző elfedéssel, se a kapálással nincs megelégedve. Egyebekben is kifogásolja a telep ügyvezetését, mely 200 korona kiadással dolgozik holdankint. *Vádolja azt az igazgatóságot, mely panaszozza, tudja, hogy a szövetkezet megrontására törekszenek és mégse keresi azokat, a kik ellene törnek, sem nem igyekszik elhárítani azokat az okozatokat a melyek veszedelembé döntetik szövetkezetet.*

Komlóssy Dezső az elnöki székből, **Lukács Armin,** mint igazgatósági tag védi a szövetkezet ügyeit.

Biró Géza ügyvezető igazgató tiltakozik az ellen, mintha fölösleges mivéleési költségek lennének. Az irodai, pinczekezelési kiadásokat pedig nem lehet csak azért hozzászámítani, hogy tényleg nagyobbak legyenek a mivéleési kiadások. **Pálffy Gábor** egyéb kifogásai sem állhatják meg a helyüket. A befedés és kapálás olyan volt, a minőnek lenni kellett s a minő szőlőigazgatási szempontból a leghelyesebb. *A szövetkezet rossz hírnevét maga Pálffy Gábor terjeszti,* a ki pancsolásnak nevezte a szövetkezet borát.

Biró Kálmán nem vesszi rossz néven a sajtó hasábjain való felszólalásokat. Bizalmi kérdésnek látja és pedig

Szines és fehér porcellán edény,

mely alkalmi vételből származik, rendkívüli olcsó árban kapható.

Debreczen,
Piacz-utca 79.

Szines étkezéslet 5 frtól feljebb. Szines thea készlet 2 frtól feljebb.

ugy véli éppen a szakértelem tekintetében. Ez irányban pedig nyugodtak lehetnek a részvényesek, a mint üzleti szellem hiányát sem panaszkodhatják. Teljes bizalommal lévén az igazgatóság iránt, kéri a közgyűlést nyugodjék meg minden tekintetben annak rendelkezésével szemben és fejezze ki e bizalmát a vezetőség iránt. Az előterjesztéseket elfogadja. (Helyeslés.)

Pálffy Gábor rövid válasza és Biró Géza ügyvezető igazgató beszámolója után a közgyűlés az igazgatóság évi jelentését tudomásul vette.

(Zárszámadások és jelentések.)

Az évi jelentés letárgyalása után az 1901. évi mérleg, zárszámadások s az erre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentés került sorra, a melyet épügy — mint a nyereség fölőstása tekintetében való előterjesztést — a közgyűlés vita nélkül elfogadott.

A felügyelőbizottságnak adott fölmentvény után hozzájárult a közgyűlés Komlóssy Dezső és társai abbéli indítványához is, hogy a szövetkezet forgó tőkéje megnagyobbítására 100 ezer korona hitelt vesz igénybe.

Egyéb tárgy nem lévén, az elnök berekesztette a közgyűlést.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

Heti műsor.

Kedd: Vasgyáros (Tóth Ilonka és Berlányi Vanda első föllépése)
Szerda: Műkedvelők hangversenye. (Bérlétszünet.)

Csütörtök: A kornevillei harangok. Operette 3 felvonásban Szirmay Olga és Békeffy Lajos első föllépte. (B. bérlé.)

Péntek: A kaméliás hölgy. Színmű 4 felvonásban. Groó Valéria és Nagy Sándor első föllépte. (C. bérlé.)

Szombat: A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban. Nógrádi Albert első föllépte. (A. bérlé.)

* **Egy görbe nap.** Agai Adolf a „Borszem Jankó” érdemes szerkesztője merő tévedésből bohózat-szövegű esapott föl s így született meg az a három felvonásos bohóság, a melynek vasárnap este volt a bemutatója. Az előadásban részint kacagot, részint bosszankodott a közönség. Mulatott, mert hiába tetszik a népek az „ajtomobil”, a „kommifótos szobalány”, a „minthogy a „kis bögre” dala is inyére van. De az a publikum, a mely egyebet is keres a színpadon, a mely nem elégszik meg „Ösbudával” „súlyesztővel” és egyéb hasonló jókkal — az bizony, bizony nem a „görbe nap”-ra szomjazik.

Tulajdonképen görbe estről van szó a melyen 7000 koronát kell elverni s ez a darab egyetlen eseménye. Bonyodalom, mese, komikus helyzet: mindezeket nélkülözi és egyetlen szerencséje, hogy olyan alakokat sétáltat a színen, a kik a „Borszem Jankó”-révén közismert és régóta népszerű figurák. Maga az előadás jobb volt, mint a bohózat. A maszkok határozottan sikerültek és kacagtatók voltak. Komlóssy Emma kedvesen adta az „ajferziktikos” tüzoltóért epedő Juczikát és innen-onnan összevett dalait ismételnie kellett. Faragó Kraxelhuberje, Makray Sanyarója méltók az elismerésre. Szóval, ha voltak is a bemutatóinak külső sikerei, úgy az valójában részint a közönség ünnepi hangulatának részint pedig a szereplők igyekezetének tudható be. A kiállítás a darabhoz méltóan — rossz volt, Ennyit a bemutató előadásra,

Az ünnep második napján szintén az „Egy görbe nap” került előadásra, egy meglehetősen érdekes jelenettel. A társulat egy női tagja éneklése közben ugyanis egyszerűen abba hagyta a dalt s jóízűen elkezdett kacagni. Nem keressük az okot, a mi ezt a furesa kis jelenetet előidézte, csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy ezt a színházi törvényekkel, de meg a közönség megbecsülésével is homlok egyenest szembeálló szokást nem látnók szívesen a debreczeni színházban meghonosodva.

Délutáni előadások. Vasárnap II. Rákóczy Fogsága, tegnap Gárdonyi falusi színjátéka „A bor” került színre félhelyárakkal délutáni előadaskép. A színház zsufolásig megtelt és hálás, ünnepi publikum tapsolta az alaposan megrövidített nappali színjátászt.

TÁVIRATOK

Szocialisták nagygyűlése.

— Első nap. —

— Saját tudósítónk távirati jelentése. —

Mezőtur, márczius 31.

Tegnap, husvét másodnapján vette kezdetét itt az újjászervezett szociáldemokraták kongresszusa. Külön vonatok hozták a résztvevőket, kik tömegesen vonultak a „Dobogó” vendéglő nagytermébe, hol a kongresszust tartják. A piros díszítésekkel ellátott helyiséget Marx és Lassalé arcképei díszítik, középen rózsafüzérrel Petőfi Sándor képe. Különböző feliratok is láthatók: „Jogot a népek!” „Hazát a munkásoknak!” s egyéb hasonlók frázisokkal. A szószék maga is pirossal van bevonva.

Papp János a bécsi magyar szociálisták küldötte nyitotta meg a gyűlést. Konstatálta, hogy százket község van képviselve szövetkezhet megbizottal.

Pozser Sándor a szegyi kereskedők csatlakozását jelenti be. Ok is nyomorognak, csak úgy mint a mukások.

Kovács Miklós — Karczag város ellen kel ki hevesen. Ezer hold földje van s a nép éhezik. (Felkiáltások: Gyálázat!) Több hasonló fölszólalás után:

Horváth Pálné [Ujarad.] lépett a szószékre. Oriási hatással beszélt a nők elnyomatásáról, a kik jök — egymond váltóaláírásra, de jogokat mégse kapnak. A hosszú haj, rövid ész feledésbe merül olyankor s csak akkor hozzák elő, ha jogokról van szó. Felszólítja elvtársnőit: **Neveljétek jó szociáldemokrata fiaikat!** (Oriási éljenzés és taps.)

Több női szónok fölszólalása után a gyűlés határozatkép kimondta: **hogy a fokozatos adórendszer életbeléptetéséért s az általános titkos szavazati jogért fognak küzdeni és pedig nemcsak röpiratokkal, de gyűlésekkel és tüntető körmenetekkel is.**

A kongresszust ma folytatják. Rendőrség, katonaság esetleges zavarokra való tekintettel — készenlétben.

Új török trónörökös.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

A „Berliner Tagblatt” Konstantinápolyból tegnap érkezett távirata szerint a török trónörökös **Mohamed Resad** herceg, a szultán testvéröccse, a ki pár nappal ezelőtt titokzatos módon megbetegedett — szombaton meghalt.

A trónöröklés sora **Ahmed** Kemal Eddin hercegen van, a kit — a Törökország megújítását óhajtó — ifju törökök is szívesen látnának a trónon, mert egyedül tőle remélik terveik keresztül vitelét.

Ahmed szabadelvű gondolkozása miatt már eddig is nagy rokonszenyvek örvendett s mindig komoly ellenfele volt a trónöröklés kérdésében az elhunyt trónörökösnek.

Magyar képkiallítás Fiumében.

(A „Szabadság” eredeti távirata.)

A „Nemzeti Szalon” fiumei kiállítását tegnap délelőtt nyitották meg. **Vérszi József** a társaság alelnöke igen szép beszédben üdvözölte ez alkalommal **Szapáry László** gróf kormányzót. Azon kapocsról is szólt, a mely Fiumét a koronával elvitáztatlanul összefűzi. **Szapáry** kormányzó megköszönte **Vérszi** szavait, és kijelentette, hogy Fiume mindig szeretettel, féltékenységgel ápolta a magyar hazához való ragaszkodás érzését. Ennek az érzésnek hódol ő is, a midőn igaz szívvvel, meleg szeretettel üdvözli a magyar művészeket Fiuméba jövetelük alkalmából.

Szapáry gróf fényes ebédet adott a tárlat megnyitó ünnepélye után a magyar művész vendégek tiszteletére.

Hasonló hasonlóval.

— A „Szabadság” eredeti regénye. —

Irta: **Beniczkné Bajza Lenke.**

7. (Folytatás.)

Mari sorsa is kezdett elborulni. Beteges lett. Areza rüzsái elhervadtak s az, ki egykor örök hűséget ígért neki, már olyanok között keresett kárpótlást, kik még mindennel bírtak, mit ő elveszített. Fiatalsággal, egészséggel, vidámsággal. Láttá, hogy a neki vallott szerelem csak képmutatás volt. Mint ahogy a pillangót megkápráztatja a napsugár. Nem volt annak mélysége, valódi alapja, mert vannak a kik nem is tudnak igazán szeretni s minden érzés mulandó náluk. A jólétben bőségben önzők lesznek. Nem ismerik a nélkülözés összetartását, az egymáshoz való ragaszkodást, mi megkönnyebbiti az élet szenvedését.

Ilyen kezekbe kergette őt hiúsága, nagyravágyása. — Mit is mondott az öreg lelkész neki egykor, midőn az első urvacsorában részesítette?

— Hasonló hasonlóval!

Most már belátta, hogy igazán volt. Az élet czafrangjéért feláldozta azok szeretetét, kik hozzátartoztak, kik kérvették, hogy maradjon közöttük. De ő nem hallgatott rájuk.

Oh, ha visszatérhetne oda, a honnét elindult, de késő, késő... Nem maradt más számára, mint a bánat, vezeklés és gyermekkorának szép emlékei!

A beteg-szoba órája egyet ütött éjfél után.

— Husvét napja van, — mondá a dajka. — Gyermekkorában ezen a napon színes tojást kapott. — tette hozzá enyelve.

A beteg ajkaira boldog mosoly lopta magát ez édes emlékre. Gyermekkorára, szülői szeretetére gondolt.

— Abban a tojásban nagyon szép ajándék volt, — suttogta. — A szülők szeretete... Oh, Bo, esa, van-e ahhoz hasonló e földön?

— Nincs! — viszonzá határozottan, kitorve feljajdulva az öreg cseléd. — Nincs!

(Folyt. köv.)

Kiadó laptulajdonosok:

Dobschorb és Popovits.

Nemes rózsafák

a legmegbízhatóbb kitűnő fajokban kaphatók igen jutányos áron

Farkas és Harabula

műkertészek

rózsza és növény telepén

kertész telep Mike-Péresi ut mentén virág esarnok fő piacz nagy tőzsde mellett.

Nagy készlet

tavaszi kiültetésre minden féle disz és viritó növényekből.

== Készit ==

Csokrokat,

Koszorukat,

Virág-kosarakat, és mindenféle virág munkákat

a legfinomabb izléssel legújabb divat szerint

rendkívül jutányos áron.

Élő vágott virágokból állandó nagy raktár. Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek. Kertek és virág ágyak készítése szolid árak mellett teljesítetik.

Partoljuk a hazai ipart!

Saját készítményü

kész

ferfi-, fru- és gyermekruhák

a legjutányosabb árban

a

Kistemplom-bazárban

Grünfeld Adolfnál

kaphatók.

(ca.)

Partoljuk a hazai ipart!

Rosenthal Dániel.

gőzmalomban őrlés:

Buza, rozs és kétszeres, ingyen rostálva piltéltetve vagy simára őrlve legjutányosabb árban.

Arpa és tengeri darálás 50 fl. mmként. Legjobb minőségű kétszeres és szitált buza lisztek, tengeri arpa, dara, korpa eladás a malomban, hol kicsinyben is a legolcsóbb árakat számítanak. Díjmentesen üzemben tartva van az olaj malom az őrlés kö, zónságnak.

Főüzlet: **Kálnai Lipót** Fiók üz et

Piacz-u. Bika szállodával szemben. keztü-gyára és elsórangu sz. Steinfeld ház. uri divat üz et DEBRECEN.

Nagyérdemű közönség szives figyelmébe !!

Tavaszi idényre alkalmas ujdonságaim közül ajánlom alant jelzett cikkekelt feltűnő olcsó árban.

Valódi angol, olasz, gráci és honi gyártmányu kalapok és czilinderek, fehérneműek, báli ingek, gallérok és kézelők, chickes nyakkendők, Francia batiszt, vászon és selyem zsebkendők, elegáns angol férfi esernyők, Francia és angol illatszerrek, vadász sapkák és vadász harisnyák, saját gyártmányu bőr keztük, pénz, szivar és cigaretta tárczák, ezüst sétatobotok, minden a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig. Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy a felsorolt árukkal felszerelt üzleteimet becses látogatásokkal megtisztelni sziveskedjenek.

Witt Adolf

uj uri divat, kalap és czipő üzletében

Debreczen, Piacz-u. 19.

(Ranunkel ház.)

A legelőnyösebben lehet beszerezni női, férfi és gyermek czipőket, kalapot, sapkát, fehérneműt, keztüüt, nyakkendőt, harisnyát zsebkendőt, sétatobot, esernyőt stb.

Női keztüü minden színben, párja 82 kr. — Torna és biczikli sapka 80 krtól feljebb.

Női és férfi czipők 2 frt. 20 krtól feljebb. p

A tavaszi idényre

kalapok, uri és gyermek ruhák

legolcsóbban beszerezhetők

Csapó-utozán,

BALLA MIHÁLY

üzletében.

pf.

Uj havi és heti részlet üzlet!

Hatvan-uteza 2. Bignió-házzal szemben.

Minden nős és éves lakással bíró egyén esekély

heti vagy havi részletekben

vásárolhat nálam:

valódi szepességi vászon és damaszok arukat, kész férfi és női öltönyöket, továbbá tavaszi és őszi női kabátok és gallérok, schiffon és gradlik, tükör es képek és még sok itt fel nem sorolt e szakba vágó cikkek.

A legújabb divatu férfi öltönyök ugy készen mint a szövetek, kaphatók.

Tisztelettel

KAISER SALAMON.

ko

Husvétí vásár!

Neumann Testvéreknel

a Tisza palotában:

hol a tavaszi idényre a legmerészebb igényeket kielégítő dus választéku női, férfi es gyermek

Czipők,

kalapok, ingek, gallérok, nyakkendők valamint más uridivat cikkek csoda olcsó árakban kerülnek eladásra.

!!Tessék meggyőződni !!

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a "kigyóhoz,"

DEBRECZEN, Főpiacz.

A városházzal szemben.

Ajánlja:

"HARMAT CRÈME"

arczsépitő, és bőrápoló kenőcs, mely teljesen ártalmatlan, nem zúroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdöséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja és fehértti. Kiváló eredményel használható arczörösség, mífolt, sümör, szeplő, s egyéb bőrtisztításiánságnál valamint napégette es szél kífujta arcznál s közmél.

1 tégely Harmat crème ára: 1 korona. Hozzá való Harmat szappan 1 drb. 70 fillér. Ajánlja továbbá HARMAT ARCPORAT (pouder) mely készítmény az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja az arczörört. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad, s igen jól fed.

Kapható: fehér, rózsza es crème színben. Próbadozka HARMATPOUDER ára: 50 fill. Nagyobb doboz 1 kor es 2 kor.

Ajánlja továbbá következő arczporait: Berlini tettpouder [3 féle színben] próbadoboz 40 fill. nagyobb doboz 1 kor. s 1 kor, 60 fill. Veloutin pouder [3 féle színben] próba doboz 60 fill. — Nagyobb doboz 4 korona. pa.

Kitűnő minőségű homoki

fajbor kapható kicsinyben

és nagyban Hunyady ut-

czán 9 szám alatt, Kere-

kes Geza földbirtokosnál.

MAUK JÓZSEF

férfi szabó

Debreczen, Piacz-uteza 12. szám.

A legnagyobb választék angol, francia- es hazai szövetekben.

Készit mérték után a legjutányosabb árak mellett, utolsó divat szerint elegáns férfi ruhákat.

Vidéki rendeléseket gyorsan es pontosan teljesit.

Antal Vincze

férfi szabó üzlete
Simonfi-utca 1 sz.

Ez uton is van szerencsém értesíteni az igen tisztelt rendelőim és a nagy közönséget hogy a

tavaszi divat szöveteim

legszebb kivitelben megérkeztek, azokból igen szolid árban pontos kiszolgálás izléses kivitelben rendelkezésre állok, a midőn ezt szerencsém van tudatni, egyben kérve a megtisztelő bizalmat részemre fenntartani továbbra is

Vagyok készszolgálatra

Antal Vincze

A Debreczeni tisztviselő egyesület szál-
litója is.

Első Debreczeni Korona Áruház
Debreczen, Simonfi-u. 1. városi bérházban
Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Legujabb gyermek-játék 6 fillértől feljebb	Babák 20 fillértől feljebb
Iskola és piaci táskák 30 fillértől feljebb	Bőrkesztyűk női és férfi 1 kor. feljebb
Utazó bőröndök 1 kor. 60 fillértől feljebb	Évőeszközök 30 fillértől feljebb
Pénztárczák 14 fillértől feljebb	Gummi labdák 20 fillértől feljebb
Kézi munka kosarak 30 fillértől feljebb	Szappanok 6 fillértől feljebb.

ezenkívül sok más tárgyak legolcsóbb árban.
Kepes és Friedmann.

HOFF ALBERT

Arany és ezüstműves. Városház épület. Ajánlja arany és ezüst árukat szolid és pontos kiszolgálás mellett. Valódi finomságért kezeskedik. Javításokat, véséseket, jutányos árban készit. Olcsó árak.

A legbiztosabb,

és évek hosszú sora óta legjobban bevált

Gazdasági magvak
Konyhakerti magvak
Direct erfurti Virágmagvak

KONTSEK GÉZA

előbb Gaszner Károly
magkereskedésében

Kossuth utca 7. sz.
Kaphatók

Nagyfogyasztóknak és
viszont elárusítóknak
jelentékeny kedvezmény
Nagyképes árjegyzék ingyen.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi újdonságok
női divatszövetekben

Bluz selymekben,
Tennis, chiné és
De laine szövetekben,
napernyőkben.

Szabó Lajos fiai

üzégnel,

Debreczen — Rózsater.

Alapítottatott 1828.

FÜVESSY LAJOS

előbb Fűvessy Bertalan,

Érczöntőde és kufuró
vállalata.

Simonffyutca 15 szám.

Ajánlja saját készítményü

kut szivattyuit

3 évi jótállással.

Jóvizü kutak furását

helyben és vidéken gyorsan és a
legjutányosabban, jótállással esz-
közöl. cb

Kevés haszon!
Nagy forgalom!

Legjobb!
Legujabb! és legolcsóbb!

Minden verseny
kizárva.

Férfi, fiu és gyermek ruhák

óriási választékban

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb férfi, fiu és gyermek ruhák áruházában
a bika szálloda mellett vásárolhatók.

Férfi öltönyök!

Tavaszi verseny 14 kor.

Viselő-öltöny jó minőségű 15 kor.
jó divat koczkás szövetből

Ünnepi-öltöny valódi jó kangarn minden színben 20-24 kor.

Fiu öltönyök

feltűnő nagy raktára!

12 évestől 16 éves növendékek részére.

Különféle színű jó minőségű szövetekből 8-10 kor.

Kitűnő kangarnból 12-13 kor.

Egész finom minőség 17 kor és feljebb.

Uri öltöny alkalmi vétel, míg a készlet tart. Különféle új divatu kangarnból 24-27 kor.

Legujabb egész finom kangarn öltönyök 30-38 korona.

Férfi tavaszi felöltők! Kitűnő chewiot felöltő 16 kor.

Finom újdonság minden színben míg a készlet tart 20-25 és feljebb.

Óriási választék a legujabb divatu Raglan felöltőkben 20 kor. tól finom minőség 20-28 kor. és feljebb.

Külön gyermekruha osztály 3 évestől 10 éves gyermekek részére jó tavaszi öltöny 5 kor.

Kitűnő chewiot és kangarnból 8 k. 10 k.- 12 korona.

Külön mérték szerinti osztály.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küld!

Telephon 175. sz.

op.